

FJÖRUFERÐ

90 mínútna verkefni fyrir börn og ungmenni

NNV NÁTTÚRUSTOFA
NORÐURLANDS
VESTRA

Fyrir hvern er verkefnið?

- Skólahópa og aðra ungdómshópa
- Fyrir allt að 25 nemendur
- 12-14 ára

Efni og áhöld:

- Plöstuð blöð sem sýna beltaskiptingu í fjöru
- Málband

Hvar og hvenær:

- Í klettafjöru
- Vor, sumar, eða snemma hausts
- Á lágflóð – gott að athuga flóðatöflu

Hvað gerum við? (Áætlaður tími sem gæti þurft að endurskoða miðað við aðstæður)

1. Ganga í fjöruna (5 mínútur)

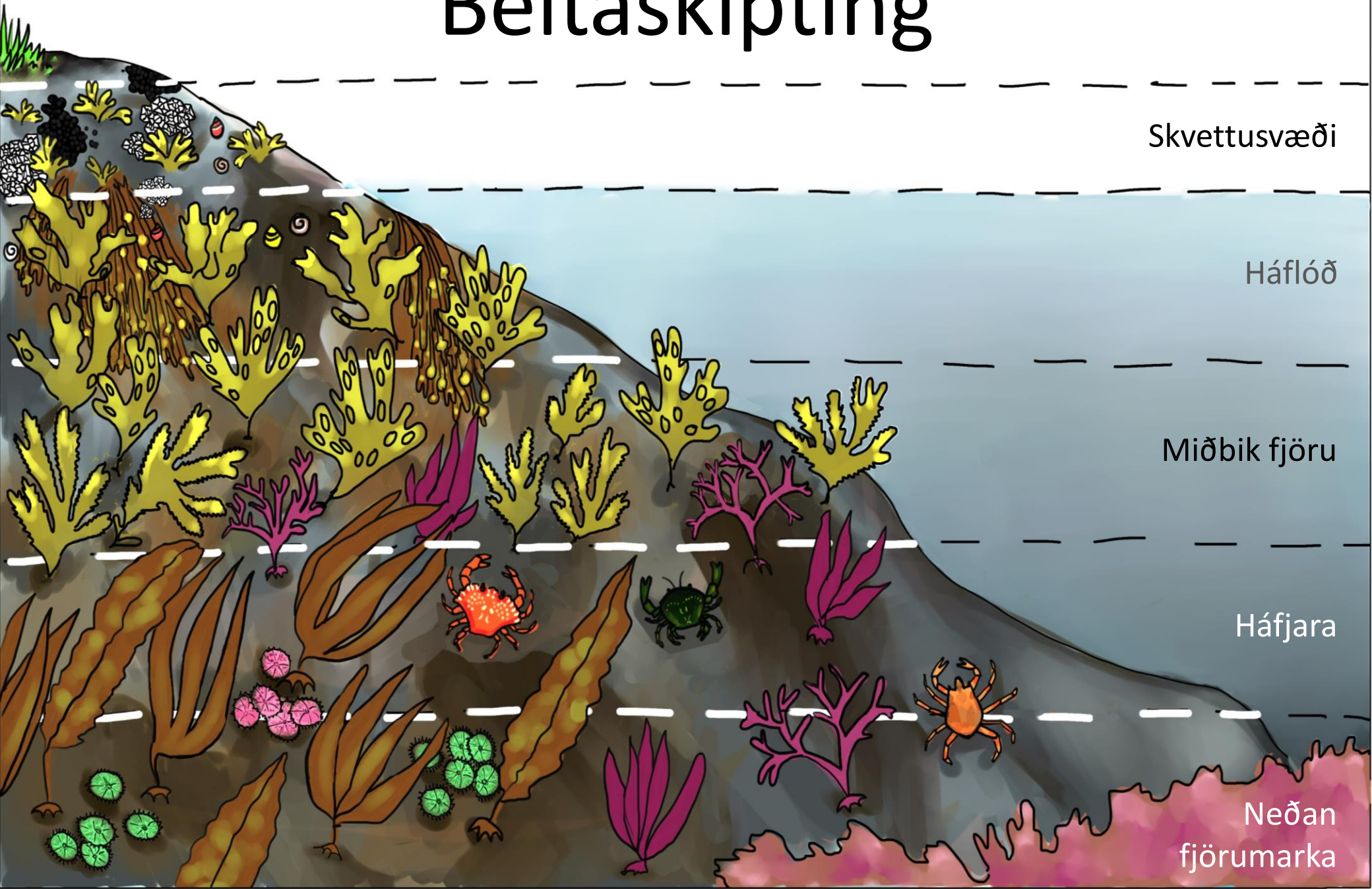
2. Hvað gerum við í dag? Hvers vegna? (10 mínútur)

- Útskýra að við komum til með að skoða mismunandi hluti, dýr og þörungum sem finnast í fjörunni
- Lærum um mikilvægi þangs og þara í fjörunni, til dæmis:
 - Þang og þari jafngildir öllu skóglendi á norðurhveli jarðar en það þýðir að um 50% af súrefni jarðar er framleitt í fjörum
 - Þang og þari mynda mikilvæg hrygningarsvæði og uppvaxtarsvæði fyrir ungvíði fiska og annarra sjávardýra

3. Skoða beltaskiptinguna (1 klukkustund)

- Skvettusvæði: Skoðum fjörupolla, hrúðurkarla og klettadoppur
- Frá háflóðamörkum og að miðbiki fjöru: Skoða ríkjandi þangtegundir. Leita að rauðþörungum, brúnþörungum og grænþörungum
- Háfjörumörk og neðan fjöru: Mælum þara.

Beltaskipting

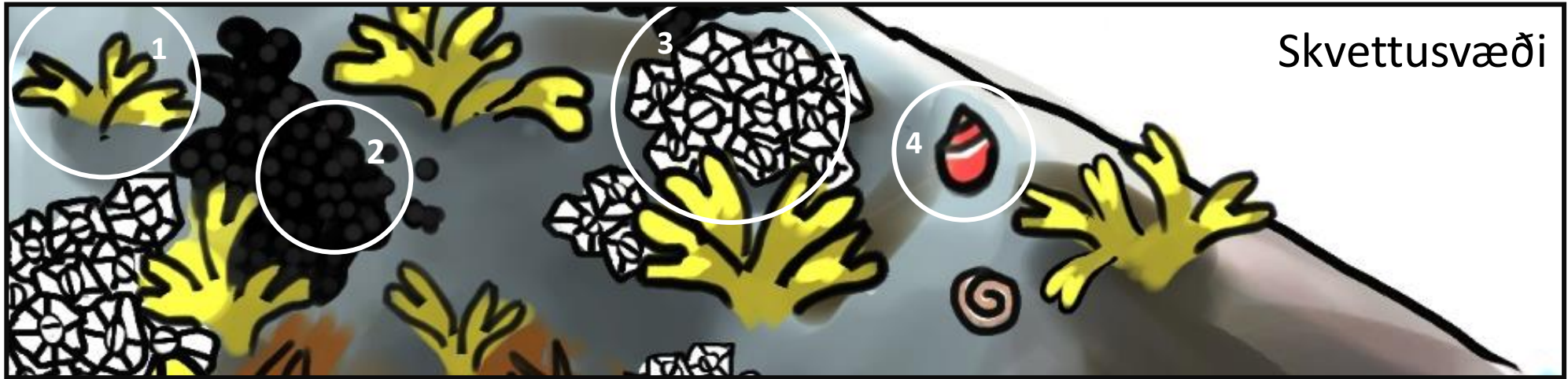
Skvettusvæði

Háflóð

Miðbik fjöru

Háfjara

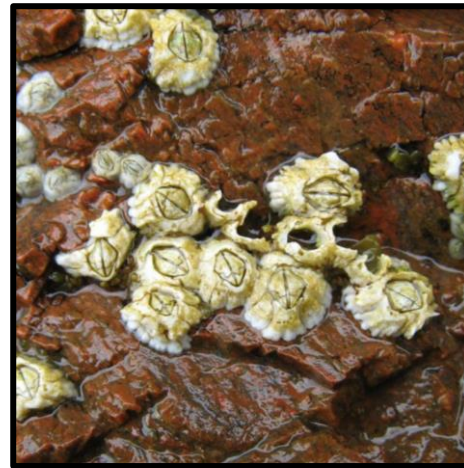
Neðan fjörumarka

1. Dvergþang
Pelvetia canaliculata

2. Fjörusverta
Hydropunctaria maura

3. Fjörukarl
Semibalanus balanoides

4. Klettadoppur
Littorina saxatilis

1. Atlantic dog whelk
Nucella lapillus

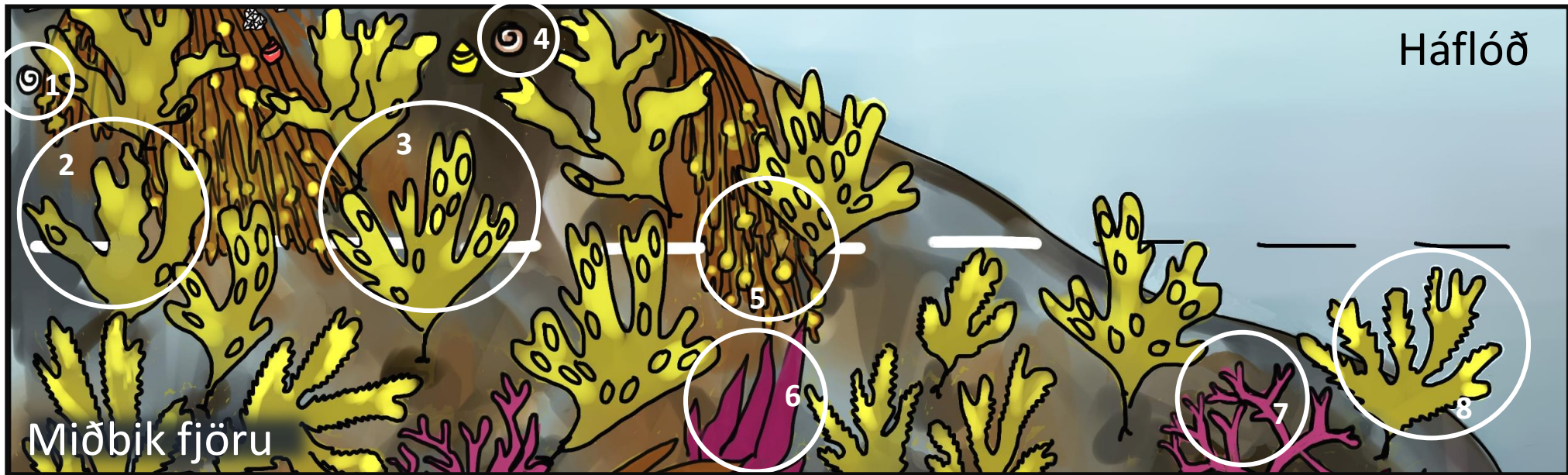
4. Flat periwinkle
Littorina obtusata

5. Klóþang
Ascophyllum nodosum

8. Sagþang
Fucus serratus

2. Klapparþang
Fucus spiralis

3. Bólurþang
Fucus vesiculosus

6. Söl
Palmaria palmata

7. Fjörugrös
Chondrus crispus

3. Grjótkrabbi
Cancer irroratus

6. Bogkrabbi
Carcinus maenas

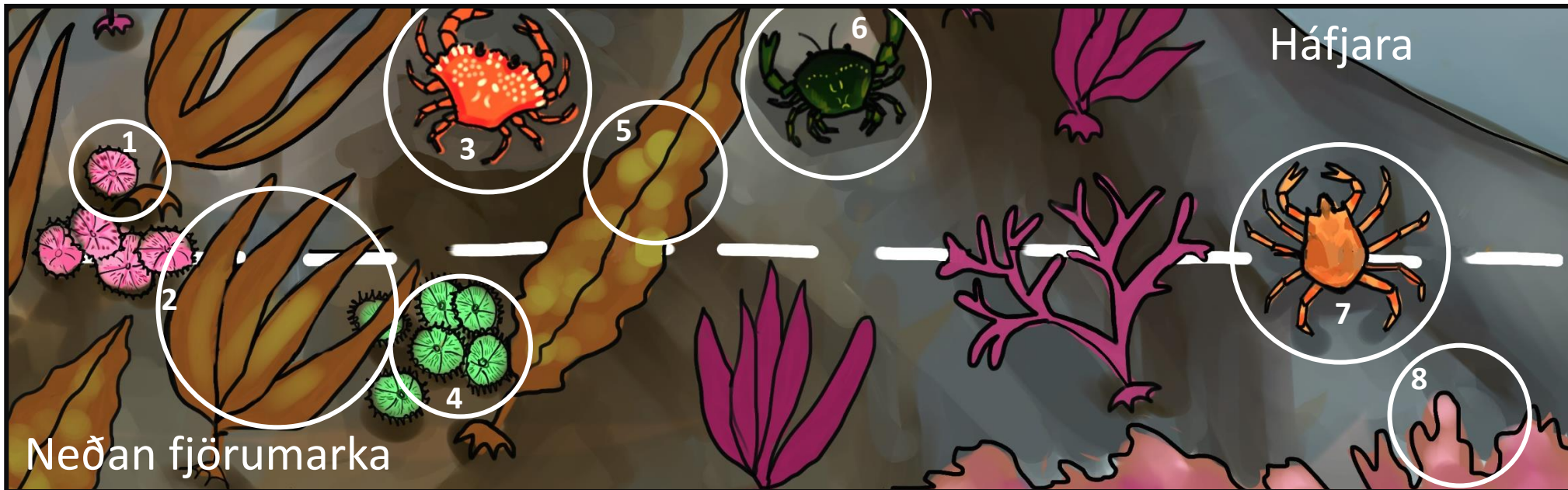
Gaddakrabbi
Lithodes maja

7. Litli trjónukrabbi
Hyas coarctatus

Stjóri trjónukrabbi
Hyas araneus

Neðan fjörumarka

Háfjara

1. Marígull
Echinus esculentus

2. Hrossapari
Laminaria digitata

4. Skollakoppur
Strongylocentrotus droebachiensis

5. Beltispari
Saccharina latissima

8. Kalkskorpa
Coralline red algae species

Myndir fengnar í opnum aðgangi

Skvettusvæði

1. "[Chanelled Wrack \(Pelvetia canaliculata\)](#)" eftir [swan-scot](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-NC-ND 2.0](#).
2. "[Hydropunctaria maura](#)" eftir [thomasschreiter](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-NC 4.0](#).
3. "[Acorn Barnacles \(Semibalanus balanoides\)](#)" eftir [swan-scot](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-NC-ND 2.0](#).
4. "[Rough Periwinkles \(Littorina saxatilis\)](#)" eftir [S. Rae](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY 2.0](#).

Háflóð og miðbik fjöru

1. "[Nucella lapillus](#)" eftir [BrentMWilson](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-NC-SA 2.0](#).
2. "[Fucus spiralis](#)" eftir [Hans Hillewaert](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-NC-ND 2.0](#).
3. "[File:Bladder Wrack \(Fucus vesiculosus\) - geograph.org.uk - 224125.jpg](#)" eftir [Anne Burgess](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-SA 2.0](#).
4. "[Littorina obtusata](#)" eftir [Sergey Yeliseev](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-NC-ND 2.0](#).
5. "[Ascophyllum nodosum](#)" eftir [bstarzomski](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-NC 4.0](#).
6. "[Palmaria palmata](#)" eftir [jaro](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-NC 4.0](#).
7. "[Chondrus crispus Helgoland](#)" eftir [Gabriele Kothe-Heinrich](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-SA 3.0](#).
8. "[Fucus serratus. Breaksea Point, October 1982](#)" eftir [Mary Gillham Archive Project](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY 2.0](#).

Háfjara og neðan fjörumarka

1. "[Oursin melon \(Echinus esculentus\)](#)" eftir [cquintin](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-NC 2.0](#).
2. "[Laminaria digitata](#)" eftir [mainebirder](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY 4.0](#).
3. "[Cancer irroratus](#)" eftir [BrentMWilson](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-NC-SA 2.0](#).
4. "[Strongylocentrotus droebachiensis](#)" eftir [lauracgoetz](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-NC 4.0](#).
5. "[Saccharina latissima](#)" eftir [eagleloft](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-NC 4.0](#).
6. "[Caranguejo-verde \(Carcinus maenas\)](#)" eftir [Emerging Birder](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-NC-SA 2.0](#).
7. "[Lithodes maja](#)" eftir [viktorvg](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-NC 4.0](#).
7. "[Hyas coarctatus Leach, 1815](#)" by IMARES samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-NC-SA 4.0](#).
7. "[Hyas araneus](#)" eftir [msciamanda](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-NC 4.0](#).
8. "[Fal and Helford Maerl Beds](#)" eftir [naturalengland](#) samkvæmt leyfi um opinn aðgang [CC BY-NC-ND 2.0](#).